

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43.916.

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

A FALUSI LELKIPÁSZTOR GONDJAI

A református lelkipásztor, különösen a falusi református lelkipásztor úgy élt és még sok tekintetben ma is úgy él a köztudatban, mint a kevésdolgu gondnélküliség megtestesítője, aki nem törődömséggel, vagy érdeklődés nélkül nézte s nézi a világ folyását. Hogy személye ilyen ferde megvilágításban idegződött be a köztudatba, annak több okát lehetünk. Okául lehet feltüntetni elsősorban a keresztyénellenes és vallásellenes megmozdulásokat, amelyek a lelkipásztor személyének ferde beállításával, kisebbitésével és nevetségessé tételével igyekeztek és igyekeznek kihangsúlyozni az ő nélkülözhetőségét. Őka volt szegénysége, amely a létfenntartás kényszerítő parancsa következtében, a család mindennapi kenyerének biztosításáért folytatott munkatöbbletéből kifolyólag megakadályozta abban, hogy minden tehetségével, tudásával és erejével az anyaszentegyház szolgálatának oltárán égen el. Őka volt az a szellem, amelyet korunk kitermelt és végül okai voltak bizonytalanság azok a lelkipásztorok, akik megfeledeztek hivatásuk céljáról s ezzel teret engedtek az általánosításnak.

Ha a tényleges állapotot nézzük, szembe kell szállanunk a köztudatnak ezzel a még napjainkban is divatozó ferde felfogásával s meg kell látnia nyitott szemmel végre mindenkinek, hogy a falusi lelkipásztor, ez a sokszor csak pusztá kézlegyintéssel elintézett valaki, a falu mindenese: hősies és bátran állott harcoknak, teherhordozásoknak és gondoknak a súlya alatt görnyed éjjel és nappal. És ha ezeknek a gondoknak háta mögött sok tekintetben meghúzódik is az anyagi vonatkozás, mégis különböző oldalokról az elviselhetlenségig nehezdednek azok a lelkipásztor vállaira.

Az első gond mindjárt ott kezdődik, amikor a lelkipásztor a presbitérium tagjaiban mindenkori legmegbízhatóbb segítőtársait szeretné megtalálni s — kevés jóleső kivételtől eltekintve — arra jön rá, hogy nem segítőtársakkal, hanem munkájának passzív szemlélőivel, sok esetben elgáncsolóival találkozott. Azt kell tapasztalnia és éreznie, hogy az egyház igazgatása és ügyeinek irányítása céljából segítségére adott presbitérium, egészében és tagjai-

ban, nemes rendeltetésével és hivatásával ellentétben, egyéni érdekek, vagy politikai szempontok szolgálatát tartva szem előtt, az egyházközség ügyeinek előbbrevitelét meggátoló érdekképviseletté vedlik át. Így veszi aztán észre a lelkipásztor, hogy a presbitérium vállára helyezett kötelességteljesítés is öreá háramlik. Így megsokszorozódó gondjain kívül, a törvényes rendelkezések végrehajtásának biztosításáért folytatott küzdelem is örli erejét és növeli gondját.

A felelősség súlyának nagy gondjával terhelt életét napjainkban az egyházközség anyagi egyensúlyának biztosítása, amikor fizetési kötelezettségüknek oly kevesen akarnak eleget tenni, vagy egyáltalán nem tesznek eleget. De a lelkipásztornak mindezek ellenére ügyelni kell arra, hogy biztosítsák az egyház intézményeinek, iskoláinak zavartalan működését, hivatalnokai, tanítói fizetésének kiszolgáltatását. És esetleg a végén, ha mód van rá: a maga és családja fenntartását szolgáló járandóságának töredékeire is gondolni merhet. Mert ha egyházi törvényeink megosztják is ezeket a gondokat, napjainkban tulajdonképpen ezek a gondok a lelkipásztoréi. Ha nem venné magára ezeknek a terhét is, még nagyobb zökkenőkkel lenne súlyosbítva egyházközségeink élete.

A missziói munkák megkedveltetése és folytonosságának biztosítása szintén nem tartozik a lelkipásztor könnyű feladatai közé. Idősebb egyháztagjaink jórésze még ma is gyanakodó szemmel néz a missziói munkák egyes ágaira s megmagyarázhatatlan és lebirhatatlan ősi konzervativissággal idegenkedik tőle. Különösen tetőfokát éri el ez az idegenkedés akkor, ha anyagi áldozatról, a missziói munkák folytatásához szükséges helyiség vagy tanterem téli fűtésének biztosításáról van szó. Ilyen esetekben gyakori a könnyelmű kijelentés: Nem telik rá, nincs szükség rá. Ezért a missziói munkák végzése hideg, vagy alig fűtött termekre van utalva, amelynek következménye az áldott alkalmakat felkeresők kevés száma, s úgy a résztvevők, mint a missziói munkákat végzők egészségi állapotának veszélyeztetése. A missziói munkák területén éppen ilyen nagy nehézség leküzdésével jár a missziói munkások

nevelése is. A falu egyrészt nem bővelkedik erre a célra alkalmas tanult emberekben, másrészt a tanult emberek javarésze, legtöbb esetben kényelemszeretettel, irigységből, vagy korunk egyház- és vallásellenes áramlatainak hatása következtében távortartja magát az egyház missziói munkáitól. A tartózkodás jellemzi általában a falu népének ezen munkára alkalmas egyesit is, de ez már inkább a falusi ember természetével járó húzódozással és az önbizalom hiányával magyarázható.

Az ifjúság nevelése, irányítása, ártalmas behatásokkal szemben megtartása szintén a lelkipásztor gondjait növeli. Még a felekezeti iskola sem tudja egészében elvégezni a fundamentális református nevelést, mivel szervezetéből kifolyólag inkább a puszta ismeretközlésre és ismeretátadásra kell fektetnie a főszűrt; másrészt a családi fejelem és szülők iránti tisztelet meglazulása következtében, éppen a keresztyén jellemben keletkezett fogyatékoság az, amely a gyors gyógyítás szükségességének gondjával vár a lelkipásztorra.

Mindkét nembeli ifjúságunk nagyrésze korunk káros áramlatainak hatása és megtévesztése alatt áll és sorvad. A könnyelmű szórakozási alkalmak keresése, ifjainknál faluhelyt a korezmázás mindjobban terjedő ragálva, a tékozlók gyógyításának és atyai hajlekba visszavezérlésének nagy, szent és elodázhatatlan feladatával tekint a lelkipásztorra. Nem könnyű dolog s nem kis fejtörést okoz a megtévesztett és megtévedt ifjúság józan belátásra bírása; mert egyházközségeink gyakran előforduló anyagi elesettsége miatt, a nemes szórakozások céljaira az ifjúsági otthonok kapuit nem tudjuk megnyitni ifjúságunk számára.

Nem kisebb nyugtalansággal növeli a gondok sorát a gyülekezeti tagok összetartásának és megtartásának kérdése sem. Ehhez a jól kitervelt és átgondolt haditervek egész sorára és a diplomáciai felkészültség mesterfogásaira is szüksége van a falusi lelkipásztornak, a gyorsan váltakozó helyzetek miatt. A gyülekezeti tagok összetartása nem érhető el puszta a paragrafusok rendelkezéseinek végrehajtásával. Az eredmény érdekében a lelkipásztor leleményességére, s ha más kivezető út nincs: harc vállalására van szüksége.

Még nagyobb súllyal éri ezt a gondot a vegyesvallású község lelkipásztora, akinek a reverzális elleni harc mindennapos, egyre erősödő és egyre kíméletlenebb módszerekkel fellépő rohamai ellen is fel kell vértéznie magát.

A család fenntartásának, a mindennapi létért folytatott küzdelemnek sokváltozatú és idegfeszítő gondja mindennapi vendége a falusi lelkipásztornak. A javadalmanak nagyrészt képező földhaszonélvezet éppenúgy nem tekinthető a megélhetés zavartalan, kiegyensúlyozott biztosításának, mint az egyházközségtől járó természetbeni búza-, vagy rozsjárandság, mert mindkettő az időjárás viszelyeitől függ. Ha rossz az időjárás, nem ad jövedelme a föld s a hívek sem igen tudnak fizetni, mert nekik sem termett. A napszámos munkát is vállalni kényszerült hős erőfeszítés szükséges ilyen esetekben, hogy legyen a mindennapi kenyér, a házon kívül tanuló gyermekek taníttatásának költsége, társadalmi állásának megfelelő öltözet, hogy lelkipásztori állásának tekintélye valamennyire is megmaradjon... Mert

annak megfogyatkozását észreveszi mindeaki felet és alatt egyaránt s anélkül kimondatik a kárhoztató ítélet, hogy az előidéző ok kellőleg mérlegeltetnék, vagy segítő kezek meleg szoritása igyekezze elviselhetőbbé tenni a gondokat és erőfeszítéseket.

A falusi magyar református lelkipásztor az érintett és itt még fel nem sorolt gondok terhét hordozva és vállalva, magára hagyatottan küzd a magyar nemzet és református keresztyénség kettős frontján. Nagy nélkülözések megadással viselése közepette is nagy vállalkozásoknak szolgálatra kész, alázatos képviselője és hőse, mert a látható világban a láthatatlan világ fegyverzetét ölti magára s úgy érzi, hogy nem bizonytalanra fut és nem levegőt vagdos. Éppen azért bizik abban, hogy küzdelmeire felfigyelnek az arra illetékesek s nem engedik azt, hogy hős erőfeszítései végén a Simándi Pál tragikus sorsára jusson.

A feltámadó szebb jövendőnek ez a hite és reménysege világít be a falusi református parókiák ablakán.

(Nagydobos.)

Peleskey Sándor.
esperes-lelkipásztor.

A Kollégium támogatása

A Püspök úr körlevele alapján az esperesi hivataloknak márc. 31-ig kellett összegyűjteni a megajánlásokat, ezért a bihar-érmelléki, középszabolcsi, máramaros-ugocsai, szatmári és nagykarolyi egyházmegyékől tömegesen jöttek be a megajánlások s ha a többi egyházmegyéből is megkapjuk, olyan nagy lesz a kimutatás, hogy lapunk terjedelme nem engedi meg a közlést, tehát egy külön körlevélben óhajtjuk közölni a jövő számunkban. Most csak azt említjük meg, hogy az eddigi felajánlások összege 160.000 P, sőt hozzávéve a megajánlás nélkül egy összegben befolyt összegeket, 165.000 P-re tehető. A felsorolt egyházmegyéknek majdnem minden egyháza nyilatkozott már, pl. a középszabolcsi egyházmegye összes felajánlása 29.144 P, a békésbányától is sok egyház, a többi hatból még csak kevés nyilatkozott. Addig is kiemeljük a karcagi tanítótestület elhatározását: 29 tanító mindegyike ajánlott fel, legtöbbben évi hozzájárulást, néhányan egyszermindenkori adományt, úgyhogy a felajánlott tőke 3066 P.

Most csak a készpénzben befolyt összegeket nyugtázzuk. 1941 márc. 25-én nyugtáztunk 12.307-18 P-t. Percz István esperes, Komádi 116 P. Isaak Imre esperes, Técső 50 P. Molnár Vince esperes, Darvas 50 P. Pálur József lelkész, Hódmezővásárhely 25-20 P. Dr. Erdős Károly egyetemi tanár, Debrecen 28 P. Újfehértói egyháztagok (Ádám Dezső ny. huszárezredes, presbíter 10. Dr. Czomba Pál közs. orvos, presbíter 4. Árva András presbíter 2. Lengyel Anna tanítónő 1 P) 17 P. Harsányi Imre presbíter, Debrecen 10 P. Nyírparasznyai egyház I. részlet 10 P. Szakács József lelkész, Nyírparasznya 10 P. Zsákai Levente Egyesület 20 P. Dr. Benkő Géza országgyűlési képviselő, Budapest 100 P. Dr. Révész Imre püspök, Debrecen 75 P. Futó András püspöki titkár, Debrecen 20 P. Szabó Gerzson tanító, Debrecen 2-50 P. F. Tóth Sándor lelkész, Kuncsorba 30 P. Dr. Györffy János koll. pénztári tiszt, Debrecen 50 P. Kozma Zsigmond ny. lelkész, tb. esperes, Debrecen 50 P. Dr. Szendi Balázs orvos, Debrecen 20 P. Dr. Balogh Béla táblai tanácselnök, Debrecen 15 P. Veress Bálint ny. lelkész, tb. esperes, Debrecen 5 P. Kisújszállási egyház behivatalnokai (Dr. Gaál János 10. Dr. Pápay Pál 10. Dr. Rácz Ferenc 5. Dr. Buday Ferenc 1. Dr. Simon János 1. N. N. —58 P) 27-58 P. Ormós Lajos tanító, Debrecen 72 P. Nagybakay Rikl Antal nagykereskedő, Debrecen 50 P. Tóth Zsigmond igazgató-tanító, Érmihályfalva 2 P. Bakóczi Károly ny. tanár, Székelyudvarhely 100 P. V. Kósa Vince, Marosvásárhely 1 P. Darnói egyház 5 P. Tukacs László lelkész, Darnó 15 P. Tivadari egyház 2 P. Dr. Budaházy-Bruckner Ernő egészség-

ügyi főtanácsos, Debrecen 20 P. Rátkay László segédlelkész, Gyula 5 P. V. Molnár Gusztáv tanító, Püspökladány 20 P. Ungváry Károly tanító, Cegléd 10 P. Horváth Lajos gyógyszerész, Hodász 5 P. Dr. Gulácsy Sándor vezető j.-bíró, Székelyhid 10 P. S. Szabó József c. tank. főig., Cegléd 50 P. S. Szabó József c. tank. főig., Cegléd 50 P. Berettyóújfalu presbiterek 39 P. Kántor István igazgató-tanító, Kékcse 25 P. Dr. Julow Jenő vizsgálóbíró, Máramarossziget 30 P. Horváth Gábor igazgató-tanító, Jánd 10 P. Ócsódi református elemi népiskola (márc. 15-én ünnepélyt rendezett s ennek jövedelmét küldte be) 45 P. Dr. Róth Ferenc kúriai tanácselnök Budapest 10 P. Halász Endre lelkész, Csorvás 5 P. Csorvási egyház 5 P. Jaksa Sándor segédlelkész, Szentés 10 P. Dr. Gál Lajos lelkész, Tiszaföldvár 100 P. Fodor Sándor urad. főerdőtanácsos 35 P. Dr. Dalmy Tibor OTI-fogalmazó Budapest 10 P. Kocsár Imre tanító, Tyukod 10 P. Bajdor János Debrecen 5 P. Szombathy István lelkész Karcag 80 P. Mocsáry László ny. ig. tanító Debrecen 50 P. Debreceni Lajos kántortanító, Berettyóújfalu 10 P. Alföldi Zoltán ny. b. főtanácsos, Nagybánya 10 P. Cziriák Géza lelkész, Türkeve 10 P. Kovássy Kálmán Debrecen 5 P. Dr. Kardos Zoltán körorvos, Hajdúbagos 40 P. Kocsár István igazgató-tanító, Gesztely 10 P. Dr. Kovács Géza József ügyvéd, Budapest 200 P. Apostol Gábor Kisújszállás 2 P. Jónás Ilona tanítónő, Déványa (meghalt édesapja: néhai Jónás Imre helyett) 2 P. Id. Varga Antal közs. tanító, Nádudvar 50 P. Ifj. Varga Antal közs. tanító, Balmazújváros 10 P. Dr. Tatay Zoltán v. tanácsnok, Debrecen 10 P. Császi Mihály ny. igazgató-tanító 20 P. Nagy Gyula ny. főszolgabíró Makó 200 P. Horváth Lajos igazgató-tanító 1-91 P. Bíró Lajos gimn. tanár, Békés 5 P. Dr. Hódy Béla ügyvéd, Debrecen 100 P. Dr. tonyogi Szűcs Géza ügyvéd, kormányfőtanácsos, Debrecen (aki első elemítől a jogi tanulmányokig itt végezte iskoláit) 50 P. Dr. Joó István tb. tanácsnok, Debrecen 20 P. D. Nagy Sándor ny. gimn. igazgató (Hódmezővásárhely) alapítványához 20 P. Huszti Mihály alapítványához 50 P. Uray Sándor egyházker. főjegyző, Debrecen 50 P. Barna János alhadnagy, Zilah 25 P. Kádár Elek tanító Mátészalka 10 P. Herczeg János tanító, Szerep 40 P. Horváth Sándor Kántorjánosi 4 P. Nyíri Géza Debrecen 5 P. Papp Gábor lelkész, Köröstarcsa 4 P. V. Roncsik Jenő Debrecen 10 P. Dr. Vértessy István orvos, Harta 15 P. Folkusházi Sándor kir. tszéki tanácselnök, Szolnok 10 P. Csajághy Károly kir. tszéki elnök Veszprém, 20 P. Dr. v. Tóth Gyula v. tanácsos Szolnok, 12 P. Dr. Vasady Béla egyetemi tanár, Debrecen 18 P. Kovács Géza Eperjeske 5 P. Kóti Jeremiás Hajdúhadház 5 P. Pethő Ferenc ny. igazgató-tanító Tiszalök, 6 P. V. Báthory István őrnagy, Debrecen 5 P. Tiszafüred (Tóth Károlyné tanítónő 15, Dankó Sándor 3, Kolozs Károly igazgató-tanító 2, Szabó László tanító 1 P.) 21 P. Tetétlen egyszeri adományok (Paróthy Béla 50, Meggyesi István 30, Dr. Nagy Miklós 20, Gere Géza 20, Gárbos János 20, Petró Béla 5 P.) 145 P. Losonczy Endre lelkész, Hódmezővásárhely 20 P. Kiss Jenő lelkész Beregrákos (Egyház 50, lelkész 20, Menyhárt László tanító 10, Kiss Lajos segédlelkész 5 P.) 85 P. Ludmán Péter presbiter, Nádudvar 5 P. Román László segédlelkész, Darvas 5 P. Vaja egyház 20, Benze János lelkész 10 30 P. Összesen 15,346-37 P.

Leveleikből pár részletet közlünk.

Jaksa János szentesi segédlelkész ezt írja: „Ha soha nem kaptam volna is Tőled, akkor is érezném jelenlegi kérsédben neveltjeidet próbára tevő szeretetedet. Érzem, hogy hívsz és hallom szavad, mint szülőanyám kérését. Hütlennek, árulónak érezném magam, ha kezdedbe a közömbösség lukas hamis garasát tenném. Szegény vagyok és azért késtem. Most fogadd el a keveset attól a gyermekedtől, akinek oly sokat adtál, akit Te neveltél református magyarnak.”

Dr. Gulácsy Sándor kir. vezető járásbíró Székelyhidről írja: „A kötelességteljesítés jóleső érzésével és hálás emlékezéssel küldöm ezen első havi részletet az öreg és mégis ifjú Alma Mater támogatására.”

Dr. Julow Jenő máramarosszigeti vizsgálóbíró az 1907—1908. évben élvezett „Szokolay”-ösztöndíja összegét küldi olthatatlan szeretettel az Alma Mater iránt.

Hibajavítás. A mult számunkban Marjay Géza békészentandrásai lelkész úrnak megajánlásaképpen évi 20 P-t mutattunk ki; helyesbítjük évi 40 P-re.

Végül többek megnyugtatóra ismételtlen közöljük, hogy a készpénzbefizetések kimutatása néha késik a megajánlások közléséhez képest, mert öt nappal a lap megjelenése előtt le kell zárniuk a jelentést, de a megajánlásokkal

egyidejűleg feladott pénz először a postatakarékpénztárba fut be s míg az értesítés lejön és a pénztárban bekönyvelik, abba is eltelik két-három nap, s így néha csak a következő számba kerül a pénz elszámolása.

A folyton növekvő szép adományokért a Kollégium nevében hálás köszönetet mondunk.

Debrecen, 1941 április 10.

Jakucs István sk.,
kollégiumi igazgató.

D. Erdős József kitüntetése

D. Erdős Józsefet a bécsi egyetem evangélikus teológiai kara aranydiplomával tüntette ki abból az alkalomból, hogy március hó 1-én telt be ötven éve annak, hogy a bécsi evangélikus teológiai főiskolán teológiai doktori fokozatot nyert. Az egész magyar református lelkész kar — az ő tanítványai és tanítványainak tanítványai — a legbensőbb örömmel és büszkeséggel ürvendeznek és kívánják Isten gazdag áldását az őz tudósra, aki nyolcvanöt éves korában csodálatos tesli és szellemi frissességben dicséri Urát, Aki az ő személyén keresztül oly sok ajándékban és áldásban részesítette a magyar református egyházat.

Az aranydiplomát igen megleghangú levél kíséretében küldte meg a bécsi egyetem evangélikus teol. fakultásának dékánja. A díszes okiraton elsőhelyen le van nyomtatva az ötven évvel ezelőtt (1891 március 1) kiadott doktori diploma szövege, azután pedig a következő sorok olvashatók: „Titulum hoc diplomate contentum licentiato et doctori suo domino clarissimo Iosepho ab Erdős qui aequae de rebus ecclesiasticis ac de scientia theologica optime ac praeclare meritus est, quinquaginta annis post diem I M Martii A. MDCCCXCI. feliciter peractis Rectori ac Senatui Universitatis ex decreto ordinis theologorum evangelicorum renovari placuit. Vindobonae die I. M. Martii A. MCMXXI. (aláírás) h. l. Universitatis Rector. G. Entz h. l. Dec. Fac. Evang. Theol.

Az ünneplők és áldáskívánók sorában megáll a mi Lapunk is; hisszük hozzánk csatlakozik olvasóink hű tabora; lelkünk közös imádságban szárnyal az anyaszentegyház Urához, hogy halát aljon ezért a kivételesen szép és nagy életért s áldásokat kérjen az őz tudós életére. Ad multos annos... *

Hírek az egyházmegyéből

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

A Debrecennel szomszédos józsai egyház lelkipásztori állásába virágvasárnapján iktatta be Dr. Szász Imre esperes, Fábián Imrét, az egyhangú meghívással megválasztott új lelkipásztort. Nagy reménységgel nézünk építő munkája elé.

A debreceni egyház kebelében a nagyhéten, presbiterek és a tanítótestület tagjai számára, ünnepeket előkészítő bibliorák tartattak igen élénk érdeklődés mellett.

Biharnagybajomban március hó 28-án, 29-én és 30-án evangélicációs összejövetelek voltak. Az egyházmegye missziói programjának volt egyik célja, hogy a sárréti nagyobb gyülekezetekben történjék olyan megmozdulás, ami az Igétől, az evangélium forrásához. A nagy munka elvégzésére *Spingor Jenő* radostyáni lelkipásztor vállalkozott, aki *vitéz Úry Ferenc* egyházmegyei missziói előadóval derekas munkát végzett három napon keresztül. A gyülekezet minden rétegével: fiúkkal, leányokkal, nőkkel, presbiterekkel külön-külön megbeszéléseket tartottak s esténként

közös istentisztelet áldott alkalmában fonódtak össze a sóvárgó szívek. Az utolsó napon megjelent a gyülekezetben az egyházmegyei elnökség is s az egyházmegyei gondnok a prezsbiteri megbeszélésen buzdította az előljárókat a Krisztussal való együttléti örömeire s áldott alkalmaira. Határozottan nagy nyereség volt, hogy a Lélek szava szólt meg s ráta fel az alvókat, a közönyösöket s a bűnösöket. Nem dicsérjük a küldötteket, de imádságunkkal kísérjük a további áldott munkájukban.

HEVESNAGYKUNSAÍGYI EGYHÁZMEGYE.

A mezőtúri egyház március 19—30. napjain hívei számára gyülekezeti napokat rendezett, melyen résztvett Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi missziói lelkész áldott lelkü hitvesével együtt. Megmozdult az egész szép nagy gyülekezet s hisszük, messze kisugárzó áldások forrása volt ez a két missziói nap.

A tiszafüredi református Leányegyesület igen jól sikerült vallásos-estélyt tartott 1941 március 30-án. A Gazdakör nagytermét zsúfolásig megtöltő vendégek mindvégig áhítatos figyelemmel élvezték a minden számában vallásos műsort. Leányegyesületünk bebizonyította, hogy a komoly vallásos szórakozásnak is van nagy közönsége Tiszafüreden. Ezzel a szolgálattal áldásos munkát végeztek a szereplők.

Tiszaburai egyházunk Ifjúsági és Leányegyesületének tagjai március hó 23-án szép sikerrel játszották el Kodolányi János: Földindulás c. népdramáját, amelyet könnyes szemekkel nézett végig a természet megtöltő közönség. A darabot a lelkipásztor leánya: Kaesó Mária, a Leányegyesület buzgó vezetője rendezte és tanította be. Az előadás tisztá jövedelme: 100 pengő, a két egyesület könyvtára céljait szolgálja. A Nőegyesület tagjai pedig két ízben is meglátogatták az árvákat: két este összegyűltek egyik iskolatermünkben és lelkipásztorné vezetésével a kunhegyesi és kisújszállási szeretetszövetségi árvaháznak levesbe való tésztát csináltak és küldtek. Virágvasárnapon este pedig áldott sikerű szeretetvendégséget rendeztek, amelyen nagy számban jelentek meg gyülekezetünknek — főként — nőtagjai. A műsor keretében megemlékeztünk a ravatalon fekvő Telegy Pálról. Lelkipásztor bibliamagyarázatot tartott. Az Ifjúsági és Leányegyesület tagjai pedig Kaesó Mária rendezésében két dramatizált mesét és János György váraljai lelkipásztor: Váraljai kőr c. egyfelvonásos kedves színjátékát adták elő nagy tetszés mellett.

Kollégiumi nap Dévaványán. Szép erkölcsi és anyagi sikerrel zárult kollégiumi napot rendezett a dévaványai gyülekezet március hó 30-án. A templomi ünnepélyen előadással és ígéhirdetéssel Gaál István esperes és vitéz Marton József törökszentmiklósi lelkipásztor szolgáltak.

KÖZÉPSZABOLCSI EGYHÁZMEGYÉBŐL.

Református nap. Sóstóhegy (Nyírpazony) tanyai központban március 16-án református napot rendezett az ottani Leányegyesület. A háromtermes községi iskola szűknek bizonyult a közel-távoli tanyákról összesereglett hívek befogadására, akik 5—15 kilométeres utat tettek meg. Reggel 9 órakor Lukácsó András nyíregyházi tanyai lelkész hirdette az Igét. Ezután három részre tagozódott a konferencia: férfi-, nő- és ifjúsági csoportokra. A férfiaknak Tisza Imre KIE debreceni szoc. vezető, Nagyváty József nyíregyházi segédlelkész, Alföldy Iona nyíregyházi szoc. missziói testvér és ifj. Dr. Szabó Aladár gödöllői lelkipásztor; a nőknek Farkas László nyíregyházi vallásos tanár, Tisza Imre, Dienes István nyíregyházi városi mérnök, Marton Nelli nyíregyházi úrhölgy; az ifjúságnak Marton István debreceni diakónus, Nagyváty József tartottak előadásokat. Ezek után 5 órakor közös vallásos-ünnepély következett. Nvergés Ferenc lelkipásztor megnyitó beszéde és imája után Olajos Lídia sóstóhegyi leányegyleti tag szavalt, majd a nyíregyházi és szarvasszigi Leányegylet tagjai vallásos színdarabot adták elő. Farkas László előadása, Petneházy Margit éneke, a sóstóhegyi Leányegylet összhangzatos éneke után a szépen sikerült s magas színvonalú ünnepélyt Nagyváty József bezárta.

NAGYKÁROLYI EGYHÁZMEGYE.

Nyírmeggyesen örvendetes lelki ébredés jegyében folyt a belmissziói esztendő eddigi szakasza. Állandóan nagyszámú résztvevője volt a női bibliakör heti összejöveteleink; megalakult, saját otthont és rádiót szerzett a KIE s szép

sikerrel működött a Leányegyesület. Voltak vallásos-estélyek is, amelyeken, valamint a templomi istentiszteletek alkalmával többször szerepelt az ifjúsági vegyeskar. A gyülekezet körében száznál több Biblia, Zsoltár és Hallelujah énekeskönyv fogyott el. A KIE egyik márciusi vasárnap nagyhatású előadást tartott, Orosz B. Zoltán tanító ki próbált vezetése mellett; legutóbb pedig március 30-án a Leánykör rendezett műsoros-estélyvel kapcsolatos szeretetvendégséget. Ennek elgondolója és irányítója: Buday Mária áll. tanítónő volt. A KIE-otthon korszerű berendezése után az ifjúsági munkamezőn jövőre még nagyobb fellendülés várható.

MÁRAMAROS-UGOCSAI EGYHÁZMEGYE.

Prezsbiteri konferenciák a máramaros-ugocsa egyházmegyében. Az egyházmegyében minden esztendőben körzeti prezsbiteri konferenciákat tartunk. Az esztendőnként megismétlődő konferenciának mindig van egy átfogó központi gondolata, amely köré csoportosulnak az előadások. Az idén a központi gondolat: *nyitott szemű prezsbitekerekre van szükség.*

Ennek a gondolatnak a körében tartott előadást *Isaák Imre* esperes, a máramarosszigeti főiskoláról, melynek benépesítése elsősorban is a máramaros-ugocsa egyházmegye reformátusságának a kötelessége, annál is inkább, merl szemünk fénye, drága dísekedésünk a hűszeszendős rabságból felszabadult főiskola. Nem szabad elszalasztanunk az így adódott nagy alkalmat, hogy egészséges közélet megteremtése történhessék a *tehetséges magyar parasztyermek* magasabb fokú nevelésével. Egy új, szellemileg és testileg is erősebb, egészségesebb középosztályra van szükség. Nekünk kell gondoskodnunk arról, hogy a nemzetiségi vidékeken a nemzetiség nyelvét tökéletesen beszélő, de magyarul érző férfiak és nők vegyék át a népoktatást. Erre vállalkozik majd a máramarosszigeti főiskola. A református embernek vallásos szemléletéből fakadó egészséges és törhetetlen magyarsága lesz a magyar jövőndő legbiztosabb alapja. Szükséges tehát a nevelésnek református hitvallású alapozása, folytatása és koronázása. Így és ezért van nagy szükség másik nagy dísekedésünk erőteljes megsegítésére: a *debreceni Kollégium támogatására*. Itt már nemcsak középfokú, de egyetemi képzést is nyerhet a jövőndő magyar tanár, pap, főszoababíró, főispán, vagy éppen miniszter. A debreceni Kollégium szűk lett a nagy igénynövekedés miatt, legyen érte Istennek hála — mondotta az előadó esperes, és lelkes szavainak mindenütt megvolt a maga nagy áldott eredménye. A nagyszöllősi konferencián például beszéde után felszólt *Dr. Siménfalvy Árpád* ugocsa-angyi főispán-prezsbiter társunk és követendő példaként 1000 P-t ajánlott fel a Kollégium segítésére. De nemcsak Nagyszöllősen, hanem minden konferencián erős fogadalmak születtek: Miénk a két főiskola és erőnk megfeszítésével fogjuk támogatni.

Dr. Sárkány Lajos lelkipásztor előadásában rámutatott, hogy Károlyi Gáspár nagy munkájában a Biblia magyar nyelvre átültetésével nemcsak a magyar reformátusoknak adott áldott alkalmakat, hogy igyanak az örökélet forrásából, az Igéből, de az egész magyar közművelődésre rányomta a Biblia békességes, szelíd, szeretettel teljes lelkeségének soha el nem mosódó bélyegét. Károlyi Gáspár élete akármennyire is csak szerény adatok ismeretéből áll, mégis erőteljes példa a hívő református ember számára az Isten előtt való alázatos meghajlásban és az iránta való nagy hűségére. Lássanak a prezsbitekerek! A református élet: hűség, Isten előtt való járás (I. Mózes 17: 1), munka és imádság.

Párducz Rezső lelkipásztor arról beszélt, hogy a református ember Isten hűséges sáfára. De nemcsak a szellemi talantomok gyarapításában, hanem az anyagi élet talantomainak gyarapításában is hűségesnek kell találtatnunk. Minden az Istené. Amit kaptunk, gyarapítani kell és meg kell ragadni azokat a nagy alkalmakat, amiket az állam szociális törvényei biztosítanak, hogy anyagiakban is megerősödjünk tudjuk szolgálni Isten országának az ügyét és támogatni tudjuk anyaszentegyházunkat. Lássanak a prezsbitekerek! A reális élet minden helyén hivatástudat kell eltöltőn, mert hivatás, Istentől adott szent megbízatás lenni nap-számossnak éppenúgy, mint országot vezérlő kormányzó-nak. Eppen ezért meg kell ragadni az alkalmat, amit a föld-reformban, a családvédelmi alapokban, iparosoknak nyújtott kölcsönökben, vagy a gazdasági fellendítést célzó hosszú-

lejárati kölesönökben az állam kormányzata nyújt. Részletesen ismertette az idevonatkozó törvényeket és rendeleteket. De különös gondot kell fordítani arra, hogy ne elszegényedés, hanem a javak gyarapodása következék be, még a család növekedésével is. Melegen ajánlotta a prezbitereknek a sokgyermekes családoknál a prezbiterszámbára az ORJÓ-nál kötető tőkebiztosítás bevezetését, amit az ősi rög fizessen és akkor a más életpályán elhelyezett gyermekek nem szaggatják apró, megélhetést nem biztosító parcellákra a paraszti birtokot.

Lajos Sándor lelkési főjegyző fejezte be az előadás-sorozatot énekeskönyvünk alapos ismertetésével s a revízió-szükségének megmagyarázásával. Lássanak a prezbiterek! Drága kincsünk az énekeskönyv, a zsoltárok ősi patinája levethetetlen jellege a magyar református vallásos életnek, de a mai éneklési formát szükség megváltoztatni, mert a ritmikus éneklés lelkesítő ereje meggazdagítja istentiszteletünk belső tartalmát. Szükséges a revízió, mert a nyelvi él. A magyartalanságok kiküszöbölése nagyon fontos, de a bibliai ősi patina lekoptatása veszteség volna.

Ez esztendőben körzeti konferencia Csepében, Tiszabökényben, Nagyszőlősen, Királyháza és Huszton volt. Mindenütt a vendéglátó prezbitérium gondoskodott a vidékről összegyűlt prezbiterekről, szíves örömmel látván őket szeretetvendégségen. Nem volna teljes a beszámoló, ha nem jegyeznénk fel, hogy az előadásokat összesen 150 prezbitér hallgatta meg. Jelen voltak, természetesen, a körzethez beosztott gyülekezetek pásztorai és tanítói is. Mindenütt lelkesen köszönték meg a prezbitér-atyafiak az előadásokat és a további velük törődésre kérték a szeretett esperes-atyát.

Tiszaujhely.

Párducz Rezső.

I R O D A L O M

Vasárnapi iskolai vezérfonal. Lelkipásztoroknak, vasárnapi iskolai vezetőknél, csoporttanítóknak hasznos segítségül szolgál Czeglédy Sándorné módszeres vasárnapi iskolai könyve, amelynek II. kötete most jelent meg. Ez a II. kötet 35 vasárnapi iskolai óra anyagát tartalmazza. A Szentírás minden olyan részletét közel viszi a gyermeki lélekhez, amely vasárnapi iskolai anyagul szolgál. Az egyes tanítások címeiből közlünk néhányat: Isten a mi ottalmunk és erősségünk. Isten mindenható és bölcs. Isten mindenütt jelenvaló és mindentudó. A világ teremtése. A bűnbeesés. A bűn büntetése. A két legnagyobb parancsolat. „Úgy szeretle Isten a világot...“ A napkeleti bölesek. A názáreti hajlékban. A család. A gyógyító és esodatevő Jézus. A gadarénus meggyógyítása. A vak Bartimeus. Jézus és a kananeai asszony. Mária és Márta. A nyelv bűnei. Szorgalom és restség. A haza. „Légy hű mindhalálig.“ Ne lopj! A magvető munkája. Az adós szolgál. „Ami akartok azért...“ Az iszákosság bűne és orvossága. „Én vagyok az igazi szőlőtő.“ Öndicséret, elbizakodottság. A Bibliáról. A teljesen kidolgozott, theologiai és pedagógiai szempontokra állandóan figyelő tanítások bevezetnek a vasárnapi iskolai foglalkozás helyes módszerébe és azok, akik ezt a segédeszközt használják, a teljesen önálló tanításhoz is készséget kapnak. A könyv szerzője (Czeglédy Sándorné, református lelképásztorné, okleveles polgári iskolai tanárnő) hosszú éveken át folytatott gyakorlat érett tapasztalatait adja könyvében. A most megjelent mű a már korábban megjelent „Vasárnapi iskola“ című könyvnek önállóan használható második kötete. Az első kötet a vasárnapi iskolai tanítás elméletéről is részletes tájékoztatást ad, de az elméleti részen kívül a második kötet anyagához hasonló gyakorlati rész is van benne. A két kötet együtt 70 színes és a gyermeki lelket ismerő, teljesen kidolgozott vasárnapi iskolai tanítást tartalmaz.

A most megjelent II. kötet ára portóval együtt 2-68 P az első kötet ára 3-50 P (portóval 3-62 P). A két kötet ára portóval együtt 6 P. Czeglédy Sándorné bibliaórai elméletek anyagát tartalmazó „Bibliaórák“ című könyve is kapható, ára 3-50 P (portóval 3-62 P), a három kötet ára portóval együtt 9 P. A legmelegebben ajánljuk!

A **Népbarát** szerkesztő-kiadója értesíti az érdeelt lelkészi és egyházi hatóságokat, hogy azon szomorú tapasztalat alapján, mely szerint az iratelterjesztést kolportörök bevonása nélkül sikeresen szolgálni nem lehet, a „Népbarát“ sok munkát és költséget igénylő forgalombahozatalát folyó évi március 1-től kezdődően átruházta a Református Traktátus Sorozat felelős kiadójára, Virágh Sándor lelkészre. A rendelések e naptól kezdve hozzá intézendők: Budapest, IX., Kálvin-tér 8. H. 17. A kolportörök alkalmazása a költségeket megszorítottán, új ármegállapítás vált szükségessé, amelyről az egyidejűleg megjelent új árjegyzék ad tájékoztatást. Az ORSZ vezetősége kéri bizományosait, hogy a náluk lévő készletről 15 nap alatt elszámolni s mindeneket, hogy megbizottját az eddiginél nagyobb támogatásban részesíteni szíveskedjenek.

HALOTTAINK

GRÓF TELEKI PÁL.

Az egész magyar reformátusság mély megilletődéssel állott meg lélekben, a tragikusan elhunyt gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök ravatalánál. A nemzet halottja volt ő, tehát a mi halottunk is. Mint kivételesen magas intelligenciájú politikus, mindig fölébe tudott emelkedni a szűk felekezeti korlátoknak. Mi reformátusok, állandóan jóleső érzéssel tapasztaltuk, hogy gróf Teleki Pál velünk szemben elfogulatlan volt, egyházunkat s vezetőinket megbecsülte, becsületes, igaz érdekeinket jóindulattal támogatta. Cserkészeink és KIE-mozgalmunk egyenesen közel állottak a magyar ifjúságot válogatás nélkül és önzetlenül szerető magyar szívéhez. KIE-táborainkban nem egyszer megjelent s ott előadást tartott... Lelkünk virágai hulljanak frissen hantolt sírjára.

Váczy József, a hajdúnánási református gimnázium nyugalmazott igazgatótanára, tanügyi főtanácsos, prezbitér, folyó évi március hó 30-án, élete 64. évében, hosszas szenvedés után a debreceni sebészeti klinikán elhunyt. Április 1-én temették a hajdúnánási templomból az ottani felső temetőkerthi családi sírboltba. Váczy József Szatmár városa szülőföldje volt s az ottani református főgimnázium neveltje, büszkesége, az akkori egész diáknemzedék legkitünőbb tanulója. A kolozsvári egyetemen is hasonlóan kitüntetéssel szerezte meg tanári diplomáját. Derék diáknemzedékeket nevelt s igazgatása alatt felvirágzott a hajdúnánási gimnázium. Erős oszlopa egyháznak; résztvett a város és a vármegye életében. Róla mint egyházkerületi közgyűlésünk volt alkotó tagjáról is kegyelettel emlékezünk. A B. F. R. A.

Vitéz Varga Kálmán gyomai református igazgatótanító 55 éves korában, március 20-án, rövid szenvedés után, elhunyt. Hűséges sáfára volt ő úgy az egyházi életnek, mint iskolaügyünknek. 36 évet töltött tanítói szolgálatban. Temetése március hó 22-én volt. Emlékét kegyelettel őrizzük.

Az ország egyetlen református politikai napilapja a

„TISZÁNTÚL“

Főszerkesztő: URAY SÁNDOR. = Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Ferenc József-út 49.

Előfizetési ár egy óra 2 P 40 fillér, negyedévre 7 P 20 fillér.

K Ü L Ö N F É L É K

Értesítés.

Legközelebbi *egyházkerületi tanácsülésünk*, ha Isten is úgy akarja, június hó 25-én, szerdán délelőtt lesz. Utána *kollégiumi igazgatótanács ülés* fog tartatni. Ugyanaznap délután az *egyházkerületi bíróság időszaki tanácsa* fog ülésezni, mégpedig a halaszthatatlan ügyek nagy számára tekintettel ülést valószínűleg másnap, 26-án, csütörtökön délelőtt is folytatja. *Elnökség.*

Papné-konferencia Leányfalun május 6-8-ig. Mint a múlt esztendőben, úgy az idén is, ha a rendkívüli körülmények meg nem akadályozzák, a Filadelfia Diakonisszaintézet háromnapos konferenciát rendez lelkésznek számára leányfalusi üdülőjében. Az üdülő befogadóképessége miatt a résztvevők száma csak korlátozott lehet. Jelentkezést a beérkezés sorrendjében vesznék tekintetbe. A részletes programról később közöljük.

Református nők és lelkésznek konferenciáját szokott rendezni minden év májusában a debreceni Lelkésznék Bibliaköre. Az idén is május 15. és 16-án délután 5 órakor a Kollégium Oratóriumában nyilvános női konferencia, 16-án délelőtt 10 órakor pedig csak lelkésznek zártkörű konferencia tartatik. Mindezekre szeretettel hívogatjuk az érdeklődőket. Sajnálattal közöljük, hogy szállásról s elutazásról mindenkinek magának kell gondoskodnia. Bízunk abban, hogy Isten megadja a konferencia megtartásához akkora a szükséges esendességet.

A debreceni Kollégium jubileumi érmei. A Kollégium negyvenéves jubileumára, 1938-ban, *Berán Lajos kiváló éremművész mintájára* kétféle megyságból, ezüstből és bronzból gyönyörű érmeket vetett a jubileum rendezőbizottsága, s ezek közül a „kisbronz” érmet 3-50 P-ért árusította. Ez érmeiből még néhány száz maradt a Kollégium birtokában, s most 2 P-ért árusítja. Vidékre — 22 fillér beküldése ellenében utulított (Debrecen, Kollégium) készséggel küld ilyen kisbronz-érmel. *N a g y J ó z s e j polgári isk. igazgatótanár.*

HIVATALOS ÉRTEŚÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1941. 1941. szám.

Tárgy: Liceumi karének-órák

KÖRLEVÉL

liceumaink tekintetes Igazgatóságaihoz.

Értesítem a liceumi Igazgató urakat, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr 53.877/1941. V. szám alatt a székesfehérvári tankerületi kir. főigazgatóság-hoz a következő közérdekű rendeletet intézte:

„A liceumi karének-órák száma és megtartásának módja tárgyában tett felterjesztésére tudomás és a további eljárás céljából értesítem Főigazgató urat a következőkről:

A liceumi Részletes Utasítások szerint megengedhető, hogy a karénekórákon az összes osztályoknak arra alkalmas tanuló együttesen vegyenek részt. Ennek lehetővé tétele azonban semmiképpen sem jelentheti az osztály-karének-órák hetenkénti egy közös karénekórára való összehangolását.

A Részletes Utasításokból ugyanis világosan kifejezésre jut, hogy a karénekórákon összevontan csak a III. és IV. osztály vesz részt mert mind a két osztályban ugyanazokat a karműveket tanulják. Az I. és II. osztályokban ellenben párhuzamosan haladnak a karének-gyakorlatok a rendszeres órákkal; tantervi anyaguk természetesen kiegészítője az ének tanítási anyagának, emélfogva lehetetlen az I. és II. osztály karének-órájának összevonása a tanterv sérelme, illetve a képzés kára nélkül.

Az intézeti énekkar működését úgy kell biztosítani, hogy a III. IV. osztály közös karának óráján akkor, amikor ünnepélyre készül az intézet, az I. és II. osztálynak arra alkalmas tanuló is résztvesznek.

Felhívom az Igazgató urakat, hogy a fenti miniszteri rendelethez alkalmazkodni szíveskedjenek.

1493—1941. szám.

Tárgy: Közszolgálati alkalmazottak politikai pártban való működése.
KÖRLEVÉL.

Felmerült esetekből kifolyólag a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr közölte a tankerületi kir. főigazgató urakkal a közszolgálati alkalmazottaknak politikai pártok működésében való részvételéről szóló 6840—1940. M. E. sz. következő rendeletet:

„A m. kir. minisztérium a közszolgálati alkalmazottaknak politikai pártok működésében való részvétele tárgyában a következőket rendeli:

1. §.

Közszolgálati alkalmazottnak politikai pártba vagy bármily más megjelölésű politikai szervezetbe való belépése — az 1938: XVII. tc.-ben foglalt tilalmaktól eltekintve — korlátozás alá nem esik.

Nem szabad azonban közszolgálati alkalmazottnak a) politikai pártban vagy szervezetben tisztséget vagy megbízást vállalni, vagy betölteni, azok gyűlésén vagy bármely összegyűlésén felszólalni, úgyszintén szervezésük érdekében bármilyen tevékenységet kifejtetni;

b) hivatali helyiségében, munkahelyén vagy hivatali eljárása közben olyan jelvényt viselni, amely politikai párthoz vagy szervezethez tartozását tünteti fel.

2. §.

A jelen rendelet rendelkezéseibe ütköző magatartást a hivatali kötelesség súlyos megsértésének kell tekinteni és a tisztviselő vagy egyéb alkalmazott felelőssége vonása iránt a szükséges intézkedéseket haladéktalanul meg kell tenni.

3. §.

A jelen rendelet alkalmazása szempontjából az állami, a törvényhatósági és a községi tisztviselőknél és egyéb alkalmazottakon felül az állam, a törvényhatóság vagy a község intézeteinek közintézményeinek, közműveinek és üzemeinek tisztviselőit és egyéb alkalmazottait is közszolgálati alkalmazottaknak kell tekinteni.

4. §.

Ez a rendelet nem vonatkozik a politikai tisztségek betöltőire (miniszter, kárpátaljai kormányzó bíztos, politikai államtitkár, főispán, főpolgármester), továbbá általában azokra, akik olyan tisztséget, vagy állást töltenek be, amely országgyűlési képviselőséggel nem összeférhetetlen.

5. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba, hatálybalépésével a 3400—1938. M. E. sz. rendelet hatályát veszti.

Budapest, 1940 szeptember hó 25.

Gróf Teleki Pál s. k.,
m. kir. miniszterelnök.

Ezt a rendeletet az egyházi főhatóságom alatt álló valamennyi lelképásztor, tanár, tanító és tisztviselő urakkal tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából közlöm.

1507—1941. szám.

Tárgy: Kiuntalt és fel nem használt iskolaépítési államségélyek felhasználása.

KÖRLEVÉL

a nagytszeteletű iskolaszéki elnök urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrnak 139.000—1941. VI. E. főoszt. szám alatt valamennyi államépítészeti hivatalhoz intézett rendeletének másolatát azzal a felhívással közlöm az iskolaszéki elnök urakkal, hogy az elemi népiszkolai építkezések gyors- és késedelem nélküli lebonyolítása tárgyában sürgősen intézkedni szíveskedjenek.

„Az egyes iskolafenntartók, mint építetők által eszközölt elemi népiszkolai építkezések támogatására a rendelkezésre bocsátott korlátolt hitel keretében évről-évre jelentős összegű államségélyt engedélyezek. Az államségélyt mindenkör a kilátásba helyező rendeletben előírt szokásos feltételek teljesítése esetén utalom ki az Államépítészeti Hivatalhoz azzal, hogy az esetleges építési többletköltség tényleges rendelkezésre állásának igazolása esetén az építési munkálatok az Államépítészeti Hivatal irányítása és ellenőrzése mellett megkezdhetők.

Annak ellenére, hogy az építkezések sürgős megindítása és késedelem nélküli befejezése a tapasztalt építési anyagár és munkabérmelkedés miatt minden építetőnek elsőrendű érdeke és kötelessége, több, évvel ezelőtt elindított építkezés mind a mai napig nem kezdődött meg.

vagy nem fejeződött be és a kiutalt államsegély rendeltetése ellenére felhasználatlanul hever.

Az ilyen esetek elkerülése céljából felhívom az Államépítészeti Hivatalt, hogy a jövőben mindazon államsegélyvel eszközölt elemi népiskolai építkezésekről, melynél az építelő a munkálatokat az államsegélynek a hivatal csekk-számlájára történt kiutalásától számított 15 (tizenöt) napon belül meg nem indítja, azonnal tegyen részletes, megokolt jelentést, hogy annak alapján az államsegély megfelelő felhasználásáról intézkedhessem.

Nyomatékosan hívja fel az Államépítészeti Hivatal az egyes építetők figyelmét arra, hogy az idejében fel nem használt államsegélyt nem áll módomban részükre ismét biztosítani. Minthogy az építkezés elhalasztásának leggyakoribb esete az, hogy az építető a korábban elvállalt építési többletköltségbiztosításnak nem tesz eleget, már most köztöm, hogy ilyen esetben a kiutalt államsegélyt minden esetben vissza fogom vonni.

Külön bírálom el azokat az eseteket, ahol építési anyagbeszerzési nehézségek miatt nem volt az építkezés idejében megkezdhető.

Végül felhívom az Államépítészeti Hivatalt, hogy kimutatásba foglalva terjessze fel hozzám a hivatal csekk-számlájára elemi népiskolai építkezés céljára kiutalt felhasználatlan összegek jegyzékét. Feltüntetendő

1. az építelő neve;
2. a kiutalt államsegély összege;
3. a kiutalás időpontja;
4. a fel nem használt összeg;
5. annak megjegyzése, hogy miért nem indult meg vagy miért akadt el az építkezés.

A kimutatás folyó évi április hó 30-ig felterjesztendő.

A miniszter rendeletéből:

dr. Hertelendy Jenő s. k.
miniszteri osztályfőnök.

Debrecen, 1941 április 7.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Érettségi vizsgálatok a tiszántúli református egyházkerület gimnáziumaiban:

Békes június 10—13. Az érettségi vizsgálat elnöke: Dr. Papp Ferenc tanügyi főtanácsos, középiskolai felügyelő.

Debrecen A) oszt. június 18—21. Az érettségi vizsgálat elnöke: D. Dr. Kállay Kálmán egyetemi ny. r. tanár.
B) oszt. június 18—21. Az érettségi vizsgálat elnöke: Dr. Mitrovics Gyula egyetemi ny. r. tanár.

Debrecen (leány) június 17—24. Az érettségi vizsgálat elnöke: Dr. Makka Sándor egyetemi ny. r. tanár.

Hajdúbosszormény június 23—28. Az érettségi vizsgálat elnöke: Dr. Vasady Béla egyetemi ny. r. tanár.

Hajdúnánás június 12—14. Az érettségi vizsgálat elnöke: Dr. Szentpéteri Kun Béla egyetemi ny. r. tanár.

Hódmezővásárhely június 9—11. Az érettségi vizsgálat elnöke: Harsányi Pál esperes.

Hódmezővásárhely (leány) június 11—14. Az érettségi vizsgálat elnöke: Dr. Erdős Károly egyetemi ny. r. tanár.

Karcag június 11—14. Az érettségi vizsgálat elnöke: Dr. Hoffer András egyetemi rk. tanár.

Kisújszállás június 23—27. Az érettségi vizsgálat elnöke: Nagy Miklós gimn. igazgató.

Mezőtúr június 23—28. Az érettségi vizsgálat elnöke: Dr. Gaál László tanügyi főtanácsos, gimn. igazgató.

Szeghalom június 4—7. Az érettségi vizsgálat elnöke: Dr. Papp Ferenc tanügyi főtanácsos, középiskolai felügyelő.

Tanító(nő)képesítő vizsgálatokon elnökök:

Debreceni református tanítóképzőintézetben: Dr. Soós Béla egyetemi magántanár, lelképásztor.

Debreceni református tanítóképzőben: Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi missziói lelkész.

Nyíregyházi tanítóképzőben: Uray Sándor egyházkerületi főjegyző, lelképásztor.

Pályázati hirdetmények

Minden pályázati hirdetményt a Debreceni Protestáns Lapban, mint egyházkerületünk hivatalos lapjában közzé kell tenni és az elsőjén közzendő pályázatokat az előző hó 25-ig, a 15-én közzendő hirdetményeket pedig a hó 10.

napjáig kell a **Kiadóhivatal címére** (Debrecen, Kálvín-tér 17. Püspöki Hivatal) beküldeni.

Abádszalók-abádi református egyház pályázatot hirdet katonai szolgálatra bevonult **tanító helyettesítésére**. Pályázhatnak férfi- és nőtanárok. Kötelesség, fizetés törvényszerű. *Református Iskolaszék.*

A csengersimai református egyház pályázatot hirdet az újonnan szervezett **II. tanítói (tanítónői)** állásra. Fizetése az egyháztól: lakás és 10%, a többi államsegély. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számított 21 nap. Pályázatok Református Lelkészi Hivatal, Csengersima, küldendők.

A nyírkéresi református egyház e lap 3. számában közzétett pályázati hirdetményt megújítja azzal a kiegészítéssel, hogy az állásra nők is pályázhatnak.

A pátrohói református egyház öt tanerős iskolájához 21 napi határidővel pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett **kántortanítói** állásra. Javadalom: kellemes, szép természetbeni lakás 56 értékegység, a többi államsegély. Kötelessége: az összes kántori teendők végzése, az iskolaszék által megjelölt osztály, vagy osztályok vezetése, énekkar vezetése, helyettesítő segédkezés, lelkész helyettesítése akadályoztatása esetén. Beruházási megváltás 100 P. Válaszbélyeggel ellátott kérvények Református Iskolaszék, Pátroha, küldendők.

Tiszarádi református egyház presbitériuma pályázatot hirdet lemondástól feltételezeten megüresedő **II. számú tanítói állásra**. Fennálló rendelkezések értelmében csak nőt lehet megválasztani. Javadalom: törvényszerű, melyből 1944 december 31-ig 90% állami hozzájárulás, 1945 január 1-től pedig 60%. Lakkör egyháztól. Kötelesség: reálbottal osztályok vezetése, minden gyülekezeti missziói munkában segédkezés. Pályázati határidő: 21 nap. Megválasztott állását azonnal elfoglalja, de a választás vallás-és közoktatásügyi miniszteri jóváhagyás után válik jogorossá. Válaszbélyeggel ellátott, felszerelt kérvények Református Lelkészi Hivatal, Tiszarád (Szabolcs m.) címre küldendők. *Presbitérium.*

MENETREND.

A vonat			A vonat		
nem:	Debrecenből indul	Hová?	nem:	Debrecenbe érkezik	Honnan?
sz.	4:21	Nyíregyháza	sz.	4:00	Budapest nyugati
m.	4:33	Fü esabony	t.	7:36	Nagyléta-Vértés
sz.	4:46	Ungvár	sz.	7:40	Szatmárnémeti
sz.	4:56	Nagyvárad	sz.	10:15	Nagyléta-Vértés
sz.	5:20	Tiszalök	sz.	17:05	Nagyléta-Vértés
sz.	8:00	Nagyléta	sz.	19:10	Tiszalök
sz.	13:21	Füspökladány	sz.	19:20	Ungvár
sz.	14:26	Nagyléta	sz.	19:30	Füzesabony
t	19:31	Nagyléta-Vértés	sz.	19:40	Királyháza
sz.	21:41	Budapest nyugati	sz.	19:42	Nagyvárad
sz.	21:01	Szatmárnémeti	sz.	21:20	Füspökladány

MISKOLCZY LAJOS
papi palást készítő
KASSA, Fő-utca 59.
UNGVÁR,
Pázmány Péter-u. 3.

Selyempalástot készít már 140—P-től kezdve, süveget 15—pengőcét.

TARTALOM:

Peleskey Sándor: A falusi lelképásztor gondolái.
Jakucs István: A Kollegium támogatása.
* D. Erdős József kitüntetés.
Egyházmegyei hírek. — Irodalom. — Halottaink. — Különlélek. — Hivatalos értesítés. — Pályázati hirdetmények. — Menetrend. — Hirdetések.

DEAK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő és papiszabósága. **Hódmezővásárhely**, IV., Feleki-u. 46. szám.
Az országos híró Szántó I.-nek 1935. óta haláláig volt palást-, tógakészítő mestere. Készíték ORLE-formába szövetselympalástot, süveget, togát, övet, papi mellényt. Régit felújítok. Felvidéki, erdélyi Tiszteletes Uraknak, nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron átalakítom ORLE-formába. Elismerő- és ajánlólevelekkel, mintákkal szolgálok. Pontos időben, portómentesen szállítok elismert finom anyagokból és szép munkával. Református iparos.

Leikész urak figyelmébe!!!
RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó tempiomépítési, tatarozási és tervezési vállalata tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen szolgál, helyszínrre leutazik.
Kálvinista cég!
Vállalati összegének 2-5%-át a református lelkészárva javára adja. Számos elismerő és kitüntető bizonyítványok.
Tiszafők. Postaiók 11

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen
Ferenc József-út 53. Telefon: 23-40, 19-52.
Foglalkozik a banküzlet minden ágával:
betétek elhelyezése kölcsönök folyósítása
értékpapírok vétele és eladása.

SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-43
Alapította:
Sesztina János
1819-ben.
**IPARI-, MEZŐGAZDASÁGI-, HÁZTARTÁSI-,
GÁZOLTALMI- és LÉGVÉDELMI CIKKEK.**

Papi palástot és süveget
a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat jutányos áron készíti
Szénási Sándor
Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.
JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református iparos.

A **„TAKARÉKOSSÁG”**
KERESKEDELMI RT
kötelékébe tartozó cégek ma is változatlan feltételek mellett s zavartalanul állanak rendelkezésére mindazon mt. vásárlóknak, kik mindenkor pontos fizetményeik igazolására érvényes vásárlási utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA
ORGONA- ÉS HARMÓNUMGYÁR RT.
PECS, József-u. 30.

Orgonák, harmónumok javítása, átépítése, új homlokzat-sípek, villamos fűtőberendezések. — Méltányos feltételek, művészi kivitel.

Konfirmációra alkalmas könyvek

Dr. Erdős Károly: Az én vallásom	—30 P
Dr. Révész Imre: Öntudatos hit	—30 P
Uray Sándor: Iskolások imakönyve	—20 P
Uray Sándor: Édesanyám imakönyve füzve papírkötésben	—50 P
félvászonkötésben	—68 P
egészvászonkötésben	—70 P
	—76 P

BIBLIÁK ÉS ÚJTESTAMENTUMOK, VALAMINT KONFIRMÁCIÓEMLEKLAPOK BESZEREZHETŐK A „MÉLIUSZ” könyvkereskedésben Debrecen. Ferenc József-út 26. sz.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA
Plac-utca 45-47. Telefon: 23-70., 23-71.
FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

a **gáz** a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
a **gáz** a legkényelmesebb;
a **gáz** a leggyorsabban kezelhető;
a **gáz** melege pontosan szabályozható;
a **gáz** számlaértéke egy hónappal későbbben fizetendő.

Messzemenő kedvezmények a házi gázvezetékek berendezésénél.

Fűzők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák olcsón kaphatók.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés:

BATHYÁNY-UTCA 17. SZ. **DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.**
Telefon: 23-53. sz.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsöt és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít. — Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával. **TELEFONOK:** Bank: 19-70. és 22-32. Terményszóltály: 28-66. szám.

REFORMÁTUS

**PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG
KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENDÜ
KIVITELBEN
FÉNYES
ILONA
RIMASZOMBAT**